

על ארבעה אשכולות של תחבולות סטיריות בספרו של אהרון מגד 'הגמל המעופף ודבשת הזהב'

נעמה רשף¹

תקציר

רבים מספריו של אהרון מגד (1920-2016), זוכה פרס ישראל לספרות, עוסקים בעולם הספרות ובפרט בקשר בין סופרים ומבקרים. מגד משתמש במינוחים שונים של אמצעים הומוריסטיים וסטיריים כדי לחשוף את מאבק היצרים, את המלחמות ואת העוולות המאכלסים את עולם הספרות. בספר 'הגמל המעופף ודבשת הזהב' (1982) מגיע מגד לפסגה סטירית בתיאור מערכת היחסים ההולכת ומדרדרת בין הסופר קלמן קרן, מחבר הספר 'הגמל המעופף ודבשת הזהב', והמבקר נפתלי ש"ץ אשר עבר לגור בדירה מעל לראשו של הסופר. מאמר זה מציג בהרחבה ארבעה אשכולות של תחבולות סטיריות מורכבות המתקיימות בטקסט ומצביע על מגד כעל יוצר סטירי שנון וחד. ארבע התחבולות הסטיריות הן: **הספר המיותר**: מכניות, אבסורד והפחתת ערך; **בין מציאות לבדיון**: מטא-בדיון וחשיפת התחבולה מול טשטוש הגבולות; **מעלה-מטה, פנים-אחור**: שימוש במרחב אנכי ואופקי בשדה; **הרס ואלים**: עולם הספרות כזירת קרב ופשע.

מילות מפתח: סטירה, אהרון מגד, הגמל המעופף ודבשת הזהב, ספרות, הומור

¹ ד"ר נעמה רשף, ראשת התמחות ספרות ועורכת ראשית של כתב העת האקדמי "קולות", המכללה האקדמית להכשרת מורים ע"ש קיי. nreshef1@gmail.com